

Міністерство освіти і науки України
ПВНЗ Університет Короля Данила
БІБЛІОТЕКА

*Медіація:
її суть, принципи та
придатність до публічних спорів*

Тематичний список літератури

Івано-Франківськ
2019

Укладач та комп'ютерний набір:

Чікальова С.О. - бібліотекар Університету Короля Данила

Медіація: її суть, принципи та придатність до публічних спорів: тем. список літ. /уклад. С. О. Чікальова .- Івано-Франківськ: Бібліотека УКД, 2020. – 19 с.

© Бібліотека Університету
Короля Данила, 2019

ВСТУП

«Уникайте судитися. Переконайте вашого суперника прийти до компромісу. Зверніть його увагу на те, що номінальна перемога в суді – це часто реальна поразка у витратах коштів і часу.

А.Лінкольн».

Останнім часом дедалі частіше можна зустріти практику альтернативного вирішення правових конфліктів без звернення до класичних судових процедур. Однією з таких альтернатив є процедура медіації, що набула широкого застосування у європейських країнах .

Медіація (англ. **mediation** – посередництво) — вид альтернативного врегулювання спорів, метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації і проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту.

На відміну від формального судового процесу, під час медіації сторони доходять згоди самі — медіатор не приймає рішення за них.

Медіація - один із методів ефективного врегулювання спорів та конфліктів у різних сферах суспільного життя.

Медіація за своєю суттю є неформальною, добровільною процедурою, вона показує чудові результати у розв’язанні конфліктів.

Медіація в її сучасному розумінні почала розвиватися в другій половині ХХ ст., перш за все, в країнах англо-американського права — США, Великій Британії, Австралії, а потім поступово стала поширюватись і в інших державах Заходу. Однак, використання посередників для вирішення спорів відмічається з

давніх часів, зокрема, історики відмічають подібні випадки ще в торгівлі фінікійців у Вавилоні. Римське право, починаючи з кодексу Юстиніана (530-533 н.е.), використовувало посередництво. Посередництво закріплювалась в німецьких кодексах звичаєвого права, є воно у поляків і, звичайно, в українців. Традиції відповідного правосуддя мають в Україні більш ніж тисячолітню історію і мали місце з X століття до першої третини XX століття. Зникла ця система з приходом радянської влади та запровадженням радянського права. В сучасну Україну медіація прийшла вже як напрацьована технологія в середині 90-х років, медіаційні центри почали працювати з 1997 року (в Одесі). Вперше в СНД медіацію було застосовано в рамках цивільного судочинства. Громадськими «Групами медіації» Донецька, Луганська, Одеси, Києва, Криму, Харкова вона апробувалася в різних сферах — у трудових, сімейних спорах, спорах сусідів, у цивільних провадженнях тощо.

У всьому світі медіація є однією з найпопулярніших форм врегулювання конфліктів. Інститут фінансового омбудсмена діє в понад 100 країнах світу. Наприклад, у США лише 5% справ, поданих до суду, направляється на розгляд, решта вирішуються мирним шляхом.. Медіація є альтернативним способом вирішення спорів. У світовій практиці до альтернативних механізмів вирішення спорів у сфері фінансових послуг також належать: переговори, фінансовий омбудсмен, медіація, третейський суд та ін.. Медіація відрізняється від діяльності фінансового омбудсмена головним чином характером спорів, що розглядаються. До компетенції медіатора належать фінансово-економічні спори, тоді як фінансовий омбудсмен розглядає спори між фінансовими організаціями та їхніми клієнтами.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МЕДІАЦІЇ

Переваги медіації :

- економія часу,
- економія коштів,
- економія емоційних витрат,
- формування впевненості учасників у своїй здатності знаходити власні адекватні рішення,
- більший відсоток компромісних рішень,
- відповідно менше рішень на зразок „ все або нічого в порівнянні з судовими процедурами.

Впровадження в Україні інституту альтернативних способів вирішення спорів сприятиме поліпшенню доступу громадян до правосуддя та скороченню навантаження на суди, а отже, допоможе скоротити строки розгляду справ та відсоток оскаржуваних рішень, зменшити судові витрати, поліпшити якість судових рішень та досягнути примирення між сторонами.

Ефективність медіації визнана європейським співтовариством - більшість документів Ради Європи та Директив ЄС рекомендують впровадження медіації як основного методу альтернативного врегулювання спорів. Законодавче визначення медіації надає суспільству нові інструменти і методи, які створять широкі можливості всім громадянам більш ефективно управляти власним життям в якості незалежних учасників, а органам публічної влади можливість змінити сучасну демократичну парадигму управління на більш відкриту, таку, що відповідає інформаційному типу суспільства та сприяє утвердженню плюралізму, нових цінностей, потреб, методів і процедур.

На сьогоднішній час медіація є одним із найпопулярніших альтернативних способів врегулювання спорів (конфліктів) у розвинених країнах світу. Він передбачає залучення посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації, проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб сторони самостійно змогли обрати той варіант рішення який задовольнить інтереси і потреби обох учасників спору.

Наразі медіація активно розвивається в країнах Європи, Австралії, США, а також формується на території країн пострадянського простору. Зокрема, в таких країнах як Білорусія, Росія, Казахстан вже є профільний закон, яким запроваджено інститут медіації та визначено правові засади надання послуг з медіації, практики мирного врегулювання спорів позасудовими методами, що забезпечує баланс взаємовідносин між судовою системою та інститутом медіації.

Згадуючи світові приклади застосування медіації, не можна оминати випадки її застосування в політичних сферах, як способу вирішення міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів. Так, зокрема, в міжнародних відносинах є успішний приклад політичної медіації – це Кемп-Девідські угоди підписані в 1978 році ізраїльським прем'єр-міністром Менахемом Бегіном і президентом Єгипту Анваром Садатом у Кемп-Девіді, Меріленд, США, у присутності американського президента Джиммі Картера, який виконував роль

міжнародного посередника свого роду політичного медіатора. Підписані представниками конфліктуючих сторін угоди стосувались виводу ізраїльських військ з території Синаї, який завершився до 1982 року, і створення на територіях західного берега ріки Йордан і в секторі Газа палестинського самоврядування.

В Україні медіація набуває все більшої популярності. Українське суспільство потребує її майже в усіх видах правовідносин, у тому числі і політичних. У зв'язку з цим, медіація за останні роки починає здійснювати свій активний розвиток на території України. Свідченням тому є створення в Україні низки громадських організацій, які здійснюють розповсюдження медіації на території України.

Успішне поширення серед адвокатської спільноти процедури медіації надасть можливість адвокатам опанувати нові професійні навички по врегулюванню спорів в позасудовому порядку шляхом застосування процедури медіації.

Нормативно-правова база

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996р. №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015р. - № 192-VIII//Відомості Верховної Ради. – 2015. –№18 – Ст.132
4. Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції: Закон України від 12 серпня 2014р. № 1632-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. –№39. – Ст.2009
5. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII // Відомості Верховної Ради .- 2016. - № 28. - Ст.532
6. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016№1402-VIII// Відомості Верховної Ради України. – 2016. –№ 31 -- Ст.545.
7. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 11 листопада 2003 року. //Відомості Верховної Ради. 2003. - № 15. Ст. 157-159.
8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. –№ 29 – Ст.367.

Рекомендовані книги

1. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / уклад. : Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Терешко. – Львів : ПАІС, 2007. – 296 с
2. Бобровник С.В. Компромiс i конфлікт у праві: антрополого-комунікативний підхід до аналізу: моногр. / С.В.Бобровник. – К.: Юрид. думка. - 2011. –384с.
3. Боброва О. М. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європей-ський досвід / О. М. Боброва, О. О. Горова, В. В. Землянська, Н. М. Прокопенко. — К.: Наш час, 2006. — 164 с.
4. Бостан С.К. Форма правління сучасної держави: проблеми історії, теорії, практики: моногр. / С.К.Бостан. –Запоріжжя: Юрид. ін-т. - 2005. –540с.
- Біцай А.Участь адвоката в медіації: монографія. К. : Алерта, 2017. 260 с.
5. Великий тлумачний словник: сучасна українська мова: [100000 від А до Я] / [А.П.Загнітко, І.А.Щукіна]. –Донецьк: БАО, 2008. –703с.
6. Васильєв С. В. Цивільний процес України : навч. посіб. / С. В. Васильєв. – К. : Центр учб. л-ри, 2013. – 344 с.
7. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г.В.Анікіна, Ю.В.Білоусов, Н.Л.Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У.Хелльманна, Н.Л.Бондаренко-Зелінської. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с.
8. Васильєв С. В. Гражданский процесс : курс лекцій / С. В. Васильєв. – Харьков : Эспада, 2010. – 688 с.

9. Землянська В.В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України: посіб. / В.В.Землянська.–К.: Вид. Захаренко В.О., 2008. –200с
10. Ішмуратов А.Т. Конфлікт і згода: Основи когнітивної теорії конфліктів. – К.: Наук, думка, 1996. – 190 с.
- 11.Леко Б.Медіація:підручник/Б.Леко, Г.Чуйко. – Чернівці: Книги–ХХІ, 2014. – 520с.
12. Мурашин О.Г. Розвиток вітчизняних правових інститутів в умовах демократичних процесів: моногр. / О.Г.Мурашин. –К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. –368с.
13. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський[та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе.— Одеса : Екологія, 2019.— 456 с. : іл.
14. Нестор Н.В.Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія. К.: Алерта., 2018. - 182 с.
15. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві: навч. посіб. / за ред. В.В.Комаров, Н.Ю. Сакара. –Х.: Нац. юрид. акад. України, 2007. – 42с.
16. Пірен М.І. Основи конфліктології: Навч. посіб. – 2-е. вид. – К.: Ін-т психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 1997. – 270 с.
17. Рабінович С.П. Природно-правові підходи в юридичному регулюванні: моногр. / С.П. Рабінович. –Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. –576с
18. Сопільник Р.Л. Право на справедливий судовий розгляд в євроінтеграційному вимірі: моногр. / Р.Л.Сопільник. – Львів: Вид-во «Львівської політехніки», 2014. –260с.

19. Спектор О.М.Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України: монографія. Київ: Фенікс, 2013. 160 с.
20. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління. Підручник. – Центр учбової літератури. – 2011 – 664 с.
20. . Цивільний процес України : навч. посіб. / С. О. Погрібний, Р. Ф. Гонгало, Н. В. Волкова [та ін.]. – Х. : Одіссей, 2010. – 184 с.
21. . Цивільний процес України : підручник / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; за ред.: Р. М. Мінченко, І. В. Андропова. – Х. : Одіссей, 2012. – 496 с.
22. . Чернобай О.Л. Основи комунікативної культури юриста: навч. посіб. / О.Л.Чернобай. – Львів: ТОВ «Ліга-прес», 2014. –364с.

*Література фонду бібліотеки
Університету Короля Данила*

КНИГИ

1. Беззубко Л.В. та ін.. Управління трудовими конфліктами: навч. посіб./Л.В. Беззубко, А.Г. Зюнькін, А.В. Калина. – К.: МАУП, 2004. – 256 с.
2. Гірник А.М. Основи конфліктології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.М. Гірник. – К.: Києво-Могилян. акад., 2010. – 222 с.
3. Іванов В.М. Юридична конфліктологія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл./В.М. Іванов, О.В. Іванова. – К.: МАУП, 2004. – 224 с.
4. Комаров В.В. Окреме провадження: монографія/В.В. Комаров, Г.О. Світлична, за ред.. В.В. Комарова. – Х.: Право, 2011. – 312 с.
5. Курс цивільного процесу: підручник/В.В. Комаров, В.А.ь Бігун та ін.. – Х.: Право, 2011. – 135 с.
6. Конфліктологія: навч. посіб. – Львів.:»Магнолія-2006», 2011. – 229 с.
7. Лобойко Л.М., Банчук О.А. Кримінальний процес: навч. посіб. – К.: Ваїте, 2014. – 280 с.
8. Пірен М.І. Конфліктологія: підручник. – К.: МАУП, 2003. – 360 с.
9. Ромовська З.В. Українське цивільне право. Загальна частина. Академічний курс: підручник. – К.: ВД «Дакор», 2013. – 598 с.
10. Свиридюк Н.П. Філософсько-правові засади конфліктів у сфері професійної діяльності юристів: монографія/Свиридюк Н.П. - К.: «МП Леся», 2012. – 204 с.
11. Цивільний процес України: підручник /За ред. Е.О. Харитонова. - К.: Істина, 2012. – 536 с.

12. . Цивільний процес України: підручник/За ред.. Ясинки М.М.. – К.: Алерта, 2014. – 744 с.
13. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навч. посіб. – К.: Кондор, 2004. – 172 с.
14. Юридична енциклопедія: в 6т. / редкол.: Ю.С.Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – К.: Укр. енцикл., 2003. –Т.5. –640 с.

СТАТТІ

1. Біцай А.В. Моделі медіації у світі та перспективи для України //Право і суспільство. – 2013. - № 6. – С. 85-89.
2. Бабецька І.Я. Правове регулювання публічних інтересів в цивільному праві// Проблеми формування національної правової системи України та її адаптація до європейського права : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 .04 2017 року). Івано-Франківськ, редакційно-Видавничий відділ університету Короля Данила. – С. 15-19.
3. Вознюк Н. Альтернативні особи вирішення господарсько-правових спорів / Н. Вознюк // Юридична Україна. – 2013. – № 10. – С. 80–83.
4. Воробель У. Договір про передачу спору на вирішення до третейського суду як підстава залишення заяви без розгляду / У. Воробель // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 5. – С. 57–61.
5. Веприк Ю. Медіація в нотаріальному та судовому процесах : комплексний підхід// Співдружність наук: архітектура, економіка, право: матеріали Міжнародного студентського наукового симпозіуму (м. Івано-Франківськ, 18 листопада 2016 року). – Івано-Франківськ, Редакційно-видавничий відділ ун-ту Короля Данила, 2016. – С. 206-207.
6. Гойко О. Від судового захисту до альтернативних методів вирішення спорів // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2010.–№ 6(56). – С. 54–60.
7. Горбань Н.С. Про переваги медіації та мирової угоди у виконавчому провадженні // Держава і право. Збірник наукових праць. Серія «Юридичні науки». Вип. 82. – К.: 2018. – С 121-134.

8. Дякович М.М. Пропозиції щодо розвитку медіації у нотаріальній практиці нотаріусів України// Часопис Київського університету права. –2014. –№ 4. –С. 137-140.
9. Демченко С.Ф. Медіація та додержання публічного порядку як складової функціонування модельних судів//Вісник господарського судочинства. – 2009. - № 5. – С.48 – 51.
10. Ерьошенко Г. Медіація – альтернативний спосіб розв'язання конфліктів: або і вівці цілі і вовки не голодні//Маркетинг в Україні. – 2009. - № 5. – С. 57-69.
11. Землянська В. Вивчення досвіду Польщі у сфері медіації//Право України. – 2004. - № 3. – С. 35-137.
12. Коваль І. Право на справедливий суд: практика Європейського суду з прав людини щодо України / І.Коваль // Право України. – 2006. –№ 10. – С.129–132.
13. Козюбра М.І. Загальнотеоретична юриспруденція: стан та перспективи / М.І.Козюбра // Право України. – 2010. – №1. – С.32–43.
14. Мельник Р. Системний підхід у правознавстві / Р.Мельник // Підприємництво, господарство і право. – 2010. –№ 11. – С.3–6.
15. Мадіссон В. Правова конфліктологія та юридичний конфлікт у приватних правовідносинах/ В. Мадіссон // Право України. – 2003. – № 9. – С. 39–44.
16. Притика Ю.Д. Зміст та класифікація принципів медіації / Ю.Д.Притика // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 10. – С.86–92.
17. Притика Ю. Д. Посередництво як нова форма вирішення приватноправових спорів // Вісник господарського судочинства. – 2005.– № 1. – С. 231–237.
18. Притика Ю.Д. Третейський суд у системі альтернативних способів вирішення спорів//Вісник господарського судочинства. – 2011. - № 6. – С.73-78.

19. Рабінович П.М. Сучасне європейське праворозуміння / П.М.Рабінович // Право України. – 2006. – № 5. – С.2–5.

20. Ясиновський І.Г. Переваги і недоліки медіації при вирішенні правових конфліктів/ І.Г.Ясиновський// Часопис Київського університету права. – 2014. – № 2. – С.344–347.

Електронні ресурси

1. Альтернатива суду. Як медіація допомагає вирішувати бізнес-конфлікти - Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/08/23/650866/>

2. Альтернатива для інвесторів: що дає Україні підписання Сінгапурської конвенції. - Режим доступу : <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2019/08/8/7099440/>

3. Безхлібна Наталія Наріжний камінь медіації. Чому законодавець не може визначитися з профільним законом?- Режим доступу : https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/the_cornerstone_of_mediation_on_why_cant_a_legislator_decide_on_a_profile_law/

4. Бондаренко-Зелінська Н. Л., МЕДІАЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ВІВPROBAДЖЕННЯ В УКРАЇНІ. - Режим доступу : http://univer.km.ua/statti/3.bondarenko-zelinska_n.l._mediatsiya_perspektyvy_vprovadzhennya_v_ukrayini.pdf

5. Бондарчук Н., Бугайчук А. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ. - Режим доступу : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/10/42.pdf>

6. Вирішення спорів у позасудовому порядку: навіщо Україні медіація. - Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/publication/135252-virishennya-sporiv-v-pozasudovomu-poryadku-navischo-ukrayini-mediatsiya>

7. ГончароваГ.С. Мирова угода та медіація: загальні риси та відмінності між ними [Електронний ресурс] Право та інновації. 2013. No4. Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Goncharova.pdf>.

8. Для досудового вирішення спору доведеться залучати медіатора: законопроект. - Режим доступу : <https://protocol.ua/ua/deyaki-aspekti-vprovadgennya-protseduri-mediatsii-v-kriminalno-vikonavchu-sistemu-ukraini/>

9. Деякі аспекти впровадження процедури медіації в кримінально-виконавчу систему України. - Режим доступу : <https://protocol.ua/ua/deyaki-aspekti-vprovadgennya-protseduri-mediatsii-v-kriminalno-vikonavchu-sistemu-ukraini/>

10. Европейский кодекс поведения для медиаторов . - Режим доступу : <https://mediation-eurasia.pro/mezhdunarodnye-dokumenty/evropejskij-kodeks-povedeniya-dlja-mediatorov>

11. Єрмоєнко Г. Медіація як спосіб вирішення спорів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/uk/interview/6/39/374>

12. Етичний кодекс медіатора /медіатори служби порозуміння закладу освіти - Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/1-komplekt-programmediatsiya.pdf>

13. Закон про медіацію наблизить правосуддя до європейських стандартів .
- Режим доступу : <https://radako.com.ua/page/shkola-advokatskoyi-maysternosti>
14. Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України -
Режим доступу : https://minjust.gov.ua/m/str_11347
15. Крестовська Н. Медитація про медіацію. - Режим доступу :
<https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/medytaciya-pro-mediacyu>
16. Кодекс етики медіатора - Режим доступу :
<https://ukrmediation.com.ua/ua/pro-tsentr/kodeks-etyky-mediatora>
17. Кортелайнен С., Койстинен Р. Медиация – альтернативный выбор [Электронный ресурс]. Koulutus– ja kehittämispalvelu Aducate Itä–Suomen yliopisto Joensuu. Aducate Reports and Books. 2012. No 6. Режимдоступа : http://www.sovittelu.fi/images/tiedostot/ru_sovittelu_978–952–61–0918–3.pdf.
18. Медіація: конфіденційна та швидка нейтралізація конфлікту при мінімумі витрат. - Режим доступу : <https://evris.law/uk/stattja-mediacija-konfidencijna-ta-shvidka-nejtralizacija-konfliktu-pri-minimumi-vitrat/>
19. Малими кроками до Європи, – Луїза Романадзе про медіацію та українське законодавство. - Режим доступу : <https://www.prostir.ua/?news=malymy-krokamy-do-evropy-lujiza-romanadze-pro-mediatsiyu-ta-ukrajinske-zakonodavstvo>
20. Міжнародний досвід впровадження медіації в національні законодавства -
Режим доступу :
<https://sud.ua/ru/news/publication/153641-mizhnarodniy-dosvid-ta-ukrayinski-realiyi-zaprovadzhennya-institutu-mediatsiyi>

21. Механізм примирення сторін за допомогою медіації . - Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/publication/153641-mizhnarodniy-dosvid-ta-ukrayinski-realiyi-zaprovadzhennya-institutu-mediatsiyi>
22. Подковенко Тетяна Олександрівна ІНСТИТУТ МЕДІАЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ. - Режим доступу : <http://appj.tneu.edu.ua/index.php/appj/article/viewFile/5/5>
23. Поняття медіації, медіатора, характерних особливостей та етапів проведення. - Режим доступу : <http://www.center-polygraph.org.ua/pdf/proj/pidtr.pdf>
24. Регулювання медіації. - Режим доступу : <http://namu.com.ua/ua/info/mediation/rules/>
25. Розман Ю.В. Особливості правового регулювання медіації за законодавством зарубіжних країн . - Режим доступу : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/912/1/%D0%9E%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A0%D0%95%D0%93%D0%A3%D0%9B%D0%AE%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%86%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87.pdf>
26. . Новий законопроект про медіацію: за і проти . - Режим доступу : <http://yur-gazeta.com/golovna/noviy-zakonoproekt-pro-mediaciyu-za-i-proti/comment.html>
27. Принципи медіації - Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/1-komplekt-programmediatsiya.pdf>
28. Сергеева С. : Медіація. Досвід Німеччини. - Режим доступу : <http://tomorrowlawyer.org/community/%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0>

[%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B0-](#)

[%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B5%D1%94%D0%B2%D0%B0-](#)

[%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-](#)

[%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%BD%D1%96/](#)

29. Чи стане медіація ефективною та затребуваною альтернативою судовому вирішенню спорів. - Режим доступу : [https://zib.com.ua/ua/139131-chi-stane-mediaciya-efektivnoyu-alternativoyu-sudovomu viris.html](https://zib.com.ua/ua/139131-chi-stane-mediaciya-efektivnoyu-alternativoyu-sudovomu-viris.html)

30. В. Б. Череватюк, К.Л. Сірук. Медіативна процедура вирішення спорів : теоретичні і практичні аспекти - Режим доступу : http://law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2015/statji_n2_35_2015/10.PDF

31. . Шевчук І. Медіація як ефективний метод вирішення бізнес-конфліктів. - Режим доступу : <https://eba.com.ua/article/mediatsiya-yak-efektyvnyj-metod-vyrishennya-biznes-konfliktiv/>